

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการติดต่อสื่อสารระหว่างชนชาติต่างๆซึ่งต่างก็มีภาษาใช้ในกลุ่มของตัวเอง แต่ระหว่างชนชาติอื่น จำเป็นต้องมีภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน และภาษาที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางนั้นคือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งนับว่าเป็นภาษาที่มีความสำคัญยิ่งในสังคมไทยด้วย ทั้งนี้เพื่อการติดต่อสื่อสารกับต่างประเทศทั้งในด้านการเมือง การทหาร การทูต และธุรกิจการค้า สำหรับด้านการศึกษา นั้น ภาษาอังกฤษเปรียบเสมือนกุญแจสำคัญ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าในทุกระดับการศึกษา ยิ่งกว่านี้ภาษาอังกฤษยังเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทยอยู่มาก เพราะ โอกาสที่จะได้พบเห็นภาษาอังกฤษนั้นมีอยู่อย่างสม่ำเสมอ เช่น ป้ายสติกเกอร์ติดอยู่กับขวด หรือกล่องยารักษาโรค อาหาร เครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม เครื่องมือเครื่องใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำราเรียนและอุปกรณ์ที่มีคู่มือการฝึกปฏิบัติและคำแนะนำในการใช้ ส่วนใหญ่จัดทำเป็นภาษาอังกฤษ หรือแม้แต่ชื่อกีฬาต่างๆ ที่คนไทยนำมาใช้ในภาษาไทยเช่น บาสเกตบอล ฟุตบอล เทนนิส กอล์ฟ เป็นต้น นับว่าภาษาอังกฤษได้แทรกเข้าในความเป็นอยู่ของคนไทยไปเกือบทุกส่วน

แต่ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย และการที่จะพัฒนาประเทศให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ต้องเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนเป็นสิ่งสำคัญ และหัวใจของระบบการศึกษาทุกระบบในการจัดการศึกษา คือ หลักสูตร ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุง หลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก (กระทรวงศึกษาธิการ 2544 :1) ดังนั้นในปี พ.ศ.2540 รัฐบาลได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ได้มีนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศในมาตรา 81 กล่าวว่า “...จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สนับสนุนการวิจัยค้นคว้าศิลปวิทยาการต่างๆ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ของชาติ จึงสมควรมีกฎหมาย ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหาร และจัดการศึกษาอบรมให้ สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ...” จากนโยบายดังกล่าวทำให้เกิดการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2542 และมีผล การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของประเทศเป็นการปฏิรูปครั้งใหม่ ทั้งแผนการปฏิรูปด้านผู้เรียน

ปฏิรูปเรื่องครู ปฏิรูปเรื่อง ผู้บริหาร และปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และในรูปแบบหนึ่งคือ การปฏิรูปในเรื่องการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้โรงเรียนทุกแห่งต้องมีภารกิจในการจัดทำหลักสูตรของตนเองหรือหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ จัดทำหลักสูตรตามแนวและวิธีการที่กำหนด

อีกประการหนึ่ง จากการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาชาติที่ใช้ในปัจจุบัน คือหลักสูตรฉบับปรับปรุง 2533 มีต้นกำเนิดมาจากหลักสูตร พ.ศ. 2521 แม้จะปรับปรุง แก้ไขในปี 2533 ยังคงไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน (กรมวิชาการ 2543: 5-8) เพราะเกิดปัญหาทางด้านคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้จากการประเมินผลการสอบคัดเลือกของกรมวิชาการปี 2540 พบว่า ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั่วประเทศ ได้คะแนนเฉลี่ยจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม 4 วิชาจากการสอบ 5 วิชา ส่วนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สอบได้คะแนนเกิน ร้อยละ 50 เพียงวิชาเดียวจากที่สอบ 8 วิชา และจากรายงานผลการตรวจราชการประจำปีงบประมาณ 2542 ของผู้ตรวจราชการ 12 เขตการศึกษา สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นต่างๆอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยเฉพาะกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษและภาษาไทย (กรมวิชาการ 2545 : 1) ทั้งยังพบอีกว่าการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในประเทศไทยได้ดำเนินการติดต่อกันมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539 :192) จนถึงปัจจุบันนับว่าเป็นเวลาหลายปีแล้ว แต่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ยังมีจุดอ่อนในทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและเขียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาในการสื่อสารได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มวิชาที่ต้องปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องในสังคมโลกปัจจุบันที่การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อให้สามารถนำประเทศสู่การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ (กรมวิชาการ 2545 : 1) และรัฐได้กำหนดให้ภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและทำงานอย่างสร้างสรรค์ และกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของทุกช่วงชั้นที่ผู้เรียนต้องรู้เรียนทุกคน ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนในโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีความจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษและทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้นเพียง

พอที่จะศึกษาต่อในระดับต่อไปอย่างมีคุณภาพและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศเข้าสู่สังคมโลกอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งจุดหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตร การศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับโรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม ได้แก่ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษประกอบด้วย 4 สาระคือ

- 1.1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 1.2 ภาษาและวัฒนธรรม
- 1.3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
- 1.4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ มีดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม ทางด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และโครงสร้างของหลักสูตรของโรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม

2.2 ข้อมูลที่เป็นตัวแปรส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ทางด้านสติปัญญาของผู้เรียน ด้านปัญหาและเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านโรงเรียน ด้านครูผู้สอนและหลักการจัดการเรียนรู้

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ท้องถิ่น ได้แก่ ด้านสภาพทั่วไป ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รวบรวมจากเอกสารในท้องถิ่นและโรงเรียนจิระประวัตินวิทยาคม เป็นเอกสารที่เชื่อถือได้
2. ผู้ประเมินหลักสูตร มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร ถือว่ามีความสามารถประเมินหลักสูตรได้อย่างเที่ยงตรง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับโรงเรียนจิระประวัตินวิทยาคม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การสร้างหลักสูตร การประเมิน คุณภาพหลักสูตรและการปรับปรุงแก้ไข

หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง เอกสารหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับโรงเรียนจิระประวัตินวิทยาคม ซึ่งประกอบด้วย ชื่อหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีกับสาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ แนวการวัดและประเมินผล การจัดสื่อและแหล่งการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง หลักสูตรที่ประกาศใช้โดยคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1166/2544 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2544

ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนจิระประวัตินวิทยาคม มาใช้วางแผนในการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย ด้านนักเรียนและผู้ปกครอง ข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่นได้แก่ ด้านสภาพทั่วไป ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถานที่สำคัญต่างๆ

การประเมินคุณภาพหลักสูตร หมายถึง การประเมินเอกสารหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยประเมินองค์ประกอบของหลักสูตร 10 ด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ด้านหลักการของหลักสูตร ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับสาระรายปี ด้านคำอธิบายรายวิชา ด้านหน่วยการเรียนรู้ ด้านแนวการจัดการเรียนรู้ ด้านแนวการวัดและประเมินผล ด้านการจัดสื่อและแหล่งการเรียนรู้

ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร หมายถึง บุคคลที่มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร หรือมีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับโรงเรียนจิระประวัตินำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศอื่นๆ และกลุ่มสาระอื่น
2. ได้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับโรงเรียนจิระประวัตินวาคม ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น
3. หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นจะช่วยส่งเสริมต่อการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนซึ่งจะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น
4. เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรในวิชาอื่นๆและโรงเรียนอื่นๆต่อไป